QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 26 ta' Ottubru, 2022.

Numru 1

Rikors numru 38/16/1 RGM

Christopher Abela u Josie Azzopardi

v.

Patrick John Vella

1. B'din is-sentenza l-Qorti ser tiddeċiedi l-appell tal-konvenut minn sentenza li tat il-Qorti Ċivili, Prim' Awla fl-24 ta' Frar 2022 u li biha ntlaqgħet it-talba tal-atturi għall-rifużjoni ta' flejjes li l-konvenut ittrasferixxa/ġibed mill-kontijiet bankarji ta' ommu Giovanna *sive* Jane Vella fi ftit jiem madwar il-mewt tagħha. L-ewwel Qorti kkonkludiet li l-flus li ġibed il-konvenut kienu indebitament approprjati minnu mill-assi ereditarji ta' Giovanna *sive* Jane Vella.

2. Is-sekwenza kronoloġika tal-fatti hi s-segwenti:

i. Fit-13 ta' Frar 2014 sar konvenju li bih Giovanna Vella għal sehem ta' nofs indiviż u l-eredi ta' żewġha, fosthom il-partijiet, għan-nofs indiviż l-ieħor, intrabtu li jbiegħu d-dar tagħha għall-prezz ta' €250,000;[1]

ii. Fl-istess żmien Giovanna Vella tat prokura ġenerali lil binha l-konvenut, u li ma fhijiex data.[2] Skont l-attur dan sar għaliex ommu kellha l-vizzju tal-logħob u issa li kien ser jkollha l-flus f'idejha mill-bejgħ tad-dar, riedet illi meta tkun il-*casino* jew il-*Fairplay,* iċċempillu biex jiġbdilha l-flus mill-kont tagħha u jmur bihom fejn tkun qiegħda tagħmel il-logħob tal-azzard[3];

iii. Lejn l-aħħar ta' Mejju 2014 Giovanna Vella skopriet li kienet marida bil-kanċer.[4] Sa dak iż-żmien kienet għadha regolarment tmur tilgħab il-flus il-*Casino* f'Portomaso[5]. Hekk per eżempju fis-sena 2014 kien hemm xhur meta f'xahar marret il-*casino* 16 u 17-il darba f'dak il-*casino* partikolari. Kienet ukoll *chainsmoker* u skont il-konvenut kienet tonfoq €600 fix-xahar f'sigaretti biss;

---

[1] Fol. 158 *et seq*.
[2] Fol. 41 *et seq*.
[3] Fol. 110 – 111.
[4] Fol. 115.
[5] Fol. 74 *et seq*.

iv. Fit-3 ta' Lulju 2014 Giovanna Vella ddepożitat is-somma ta' €125,000 f'kont bankarju f'isimha. Dak kien sehemha mill-prezz tal-fond.[6] Dakinhar stess f'11:50 il-konvenut ġibed is-somma ta' €5,000 billi għamel użu mill-prokura ġenerali li tagħtu ommu;[7]

v. L-għada, il-Ġimgħa 4 ta' Lulju 2014 fis-13:08, bis-saħħa tal-istess prokura, il-konvenut ittrasferixxa s-somma ta' €50,000 mill-kont bankarju ta' ommu għall-kont bankarju ta' ibnu Mark Anthony Vella[8]. Il-konvenut jallega li dan it-trasferiment sar a saldu ta' ammonti varji li dan tal-aħħar kien silifha maż-żmien, li b'kollox telgħu għal €50,000[9];

vi. Fl-istess ġurnata, *ossia* fl-4 ta' Lulju 2014 il-konvenut ġibed €500 mill-kont ta' Giovanna Vella permezz tal-ATM;[10]

vii. Fl-4 ta' Lulju 2014 għal xi t-tmienja ta' filgħaxija, Giovanna Vella ttieħdet l-isptar;[11]

---

[6] Fol. 16, 58.
[7] Fol. 33, 40.
[8] Fol. 33, 45, 46.
[9] Fol. 120, 145.
[10] Fol. 16.
[11] Fol. 114, 116.

viii. L-għada s-Sibt 5 ta' Lulju 2014, inġibdu €500 oħra mill-kont ta' Giovanna Vella permezz tal-ATM[12]. Bis-saħħa tal-prokura f'ismu[13] l-konvenut ittrasferixxa wkoll mill-kont tagħha s-somma ta' €20,000 għall-kont bankarju ta' ibnu ieħor Matthew Vella fil-11:06.[14] Il-konvenut qal li dik kienet somma li ibnu sellef lil Giovanna Vella.[15] Ġibed ukoll somma oħra ta' €11,000 fil-ħin tal-11:15.[16] Skont il-konvenut il-flus tahom lil ibnu Kurt għaliex hu wkoll sellef flus lil nanntu, u riedet tħallsu lura;[17]

ix. Ġara iżda li dakinhar mietet Giovanna Vella.[18] Skont il-konvenut mietet għall-ħabta tas-1pm[19] mentri skont l-attriċi sal-11:00am jew 11:30am kienet diġa` mietet, għalkemm ma kinitx ċerta.[20] Pero` m'hemmx prova ċara jekk kinitx diġa` mejta meta saru dawk it-trasferimenti.

x. Fit-8 ta' Lulju 2014 inġibdu €500 oħra mill-kont ta' Giovanna Vella permezz tal-ATM.[21] Il-konvenut l-ewwel jgħid li ġibed dik is-somma biex iħallas dejn li Giovanna Vella kellha ma' tal-*grocer*[22] u

---

[12] Fol. 16.
[13] Fol. 35.
[14] Fol. 51, 52.
[15] Fol. 122, 145.
[16] Fol. 53.
[17] Fol. 107, 145.
[18] Fol. 4.
[19] Fol. 116.
[20] Fol. 64.
[21] Fol. 17.
[22] Fol. 109.

f'okkażjoni oħra qal li bihom ħallas għall-ikel u xorb meta l-familjari tal-mejta marru d-dar tiegħu. Iżda dak l-ammont lest jagħtih lura.[23]

3. Permezz ta' rikors maħluf ippreżentat fl-14 ta' Jannar 2016 l-atturi ppremettew u talbu:

"(i) Illi l-intimat kien prokuratur ta' ommu Giovanna sive Jane Vella li mietet fil-5 ta' Lulju, 2014 (Dok. A) u fost hwejjeg ohra kien jamministra l-kont bankarju tal-mandanti tieghu mal-Bank of Valletta plc li jgib Nru: 11702791017;

(ii) Illi bl-ahhar testment taghha datat 14 ta' Jannar 1999 in atti Nutar Mario Bugeja (Dok. B u C), id-decujus innominat bhala eredi universali taghha lill-erba' uliedha cioe Monica Abela (omm ir-rikorrenti), Maria Tania Lacklison, Joseph Raymond u l-intimat Patrick John ahwa Abela bis-sostituzzjoni volgari a favur ta' uliehom f'kaz ta' premorienza u fin-nuqqas ta' ulied, bid-dritt ta' akkrexximent bejnithom;

(iii) Illi Maria Tania Lacklison mietet minghajr ulied fis-7 ta' Frar, 2006 (Dok. D) Monica Abela, omm ir-rikorrenti, mietet fid- 9 ta' Lulju 2008 (Dok. E) filwaqt illi b'dan illi l-werrieta tad-decujus Giovanna Vella huma l-esponenti in kwantu ghall-terz bejniethom, Joseph Raymond Vella in kwantu ghall-terz u l-intimat in kwantu ghar-rimanenti terz;

(iv) Illi jirrizulta mis-statement rilaxxjat mill-Bank (Dok. F) dwar il-kont bankarju fuq imsemmi tad-decujus mandanti illi fit-3 ta' Lulju 2014, l-intimat gibed fi flus kontanti is-somma ta' €5,000; fl-4 ta' Lulju 2014, cioe fil-jum qabel il-mewt taghha u meta l-mandanti tieghu kienet moribonda, l-intimat gibed is-somma ta' €50,500 minn dana l-kont, u ttrasferixxa €50,000 minnhom f'kont bankarju iehor u €500 fi flus kontanti; fil-5 ta' Lulju, 2014 cioe fid-data tal-mewt tad-decujus mandanti, l-intimat gibed total ta' €31,500 cioe €20,000 somma li giet trasferita f'kont iehor u somma ohra ta' €11,500 fi flus kontanti; u €500 fit-8 ta' Lulju, 2014, cioe tlett tijiem wara l-mewt tad-decujus – total ta' seba u tmenin elf u hmaes mitt Euro (€87,500).

(v) Illi l-intimat gie interpellat kemm b'ittra bonarja u kemm b'ittra ufficjali sabiex a tenur tal-Art. 1875 tal-Kodici Civili jghati kont ta' dawn il-flejjes li gibed mill-kont bankarju tal-mandanti u jirrestitwixxi l-flus li gibed wara l-mewt tad-decujus – u allura wara li kien spicca l-mandat tieghu - izda permezz ta' ittra responsiva tal-avukat tieghu huwa rrespinga l-pretenzjonijiet kollha maghmula lilu.

[23] Fol. 144.

(vi) Illi certament, l-gbid tas-somma ta' €87,000 f'perijodu ta' tlett tijiem meta d-decujus kienet moribonda jikkostitwixxi eghmil doluz da parti tal-intimat u l-gbid ta' €500 wara l-mewt tal-mandanti tieghu u allura wara li kien spicca l-mandat, jikkostitwixxi eghmil illegali u abbuziv da parti tal-istess intimat.

Ghaldaqstant l-esponenti qed jitolbu illi dina l-Qorti:

1. Prevja d-dikjarazzjoni illi (a) l-gbid ta' somma sostanzjali f'perijodu ta' erba tijiem meta d-decujus Giovanna sive Jane Vella kienet moribonda jew kienet diga mietet jikkostitwixxi eghmil doluz da parti tal-intimat u dan l-ghemil illegali u abbuziv da parti tal-istess intimat jikkostitwixxi misapproprijazzjoni indebita minn fondi tal-assi, illum tal-assi ereditarji, tal-istess decujus; (b) l-intimat huwa obbligat jirrifondi l-flejjes hekk approprijati indebitament lill-assi ereditarji tad-decujus Giovanna sive Jane Vella; u (c) illi ir-rikorrenti huma intitolati ghall-terz (1/3) bejnithom ta' dawn l-assi ereditarji bhala werrieta tad-decujus Giovanna Vella.

2. Tillikwida l-ammont li jirrizulta li gie approprijat indebitament mill-intimat; u

3. Tikkundanna lill-intimat sabiex jirrifondi lir-rikorrenti terz (1/3) ta' dik is-somma hekk llikwidata.

Bl-ispejjez kontra l-intimat li minn issa qed jigi ngunt ghas-subizzjoni".

4. Permezz ta' risposta maħlufa ppreżentata fid-29 ta' Frar 2016[24], il-konvenut wieġeb:

"Illi t-talbiet attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet premessi u kif ser jigi muri fil-mori tal-kawza;

Illi mhuwiex qed jigi michud il-fatt illi l-esponenti kien prokuratur t'ommu Giovanna sive Jane Vella li mietet fil-5 ta' Lulju 2014 u li l-esponenti kien jamminstra l-kont bankarju t'ommu skont il-prokura ffirmata quddiem in-Nutar Dr. Carmel Mangion;

Illi lanqas huwa ikkontestat il-fatt illi skont l-ahhar testment t'ommu, datat 14 ta' Jannar 1999, l-omm halliet bhala eredi lil-erbat itfal taghha, cioe` Monica Abela (omm ir-rikorrenti li mietet f'Lulju 2008), Maria Tania Lacklison (li mietet fi Frar 2006 minghajr ulied), Joseph Raymond Vella u l-istess esponenti;

[24] Fol. 24.

Illi l-anqas qed jigi kkontestat il-fatt illi l-ammonti li l-atturi qeghdin jghidu li ngibdu mill-kont bank bankarju ta' omm l-esponenti, fil-fatt ingibdu pero` l-esponenti jiddikjara illi dan sar bil-volonta` ta' omm l-esponenti illi filwaqt li kienet taf li sejra tmut hija talbet lill-esponenti biex ihallas id-djun li hi kelha mat-tfal tal-esponenti u terzi persuni ohra;

Illi fir-rikors promotur l-atturi jonqsu li jsemmu l-fatt illi Giovanna sive Jane Vella kellha l-problema gravi tal-loghob, u dan jista jigi anki kkonfermat mill-istatement tal-Bank li pproducew l-atturi stess bhala DOK F mar-rikors promotur taghhom fejn jidher bic-car li Giovanna sive Jane Vella kienet regolarment tmur il-Casino u tilghab ammonti konsiderevoli ta' flus fuq bazi regolari;

Illi l-atturi jistghu jgibu l-iskuza illi il-vizzju tal-loghob ta' nannithom ma' kienux jafu bih anki minhabba l-fatt li huma qatt ma' kienu jigu jzuruha f'hajjitha, imma kif ha jigi ppruvat fil-mori tal-kawza, dan il-vizzju ma' kienx xi sigriet, kemm mal-familjari ta' Giovanna (ovvjament dawk li kienu jzuruha) kif ukoll girien u hbieb ohra tal-mejta Giovanna sive Jane Vella;

Illi dan il-fatt jista' jigi kkolaborat minn hu l-esponenti, Joseph Ray Vella, li nzerta wkoll wiehed mill-werrieta t'ommu u li billi kien jaf bil-vizzju li kellha ommu u bid-djun tal-istess, ma' inizja l-ebda proceduri kontra l-esponenti ghax jaf li il-flus li ngibdu kienu fuq struzzjonijiet tal-omm stess biex jithallsu d-djun;

Illi mhuwiex qieghed jigi l-anqas kontestat il-fatt illi huwa vera li wara l-mewt t'ommu l-esponenti gibed l-ammont ta' hames mitt euro (€500) u huwa jaf li zbalja f'dan ir-rigward, madankollu, kif sejjer jintwera fil-mori tal-kawza kien hemm spjegazzjoni ghalfejn ghamel hekk u jishaq illi huwa kellu hafna iktar flus x'jiehu;

Illi kif ser jigi pruvat fil-mori tal-kawza, l-esponenti kien hallas personalment u minn flusu, kont pendenti tal-ARMS (dawl u ilma) li kien jammonta ghal madwar €2000 u li ommu kienet naqset li thallas ghal zmien twil. L-esponenti kien hallas dan il-kont minn butu minhabba li kieku m'ghamilx hekk, il-fond ta' ommu ma' kienx jista jinbiegh ghax is-sidien il-godda kienu insistew li l-kont jithallas qabel ma' jinqaleb il-kont f'isimhom;

Illi ghal dawn ir-ragunijiet suesposti, l-esponenti qieghed jirrespingi l-pretenzjonijiet tal-atturi u fl-istess hin jippretendi illi l-bilanc li ghad fadal fil-kont t'ommu jinqasam bejn l-eredi tal-omm f'sehem indaqs u dan wara li jitnaqqas l-ammont li ghandu jiehu l-esponenti talli hallas il-kont tad-dawl u ilma li kien jammonta ghal €2000.

Ghaldaqstant l-esponenti umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tichad it-talbiet attrici bl-ispejjez kontra l-istess atturi, li minn issa huma ingunti in subizzjoni".

5. B'sentenza mogħtija fl-24 ta' Frar 2022, il-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili ddeċidiet billi ċaħdet l-eċċezzjonijiet u:

> *"1.Tilqa' l-ewwel talba,*
>
> *2. Tiddikjara illi l-ġbid ta' somma sostanzjali ta' flus f'perijodu ta' erbat ijiem meta d-decujus Giovanna sive Jane Vella kienet moribonda jew kienet diġa mietet jikkostitwixxi egħmil doluz da parti tal-konvenut u dan l-għemil illegali u abbuziv da parti tal-istess konvenut jikkostitwixxi approprijazzjoni indebita minn fondi tal-assi, illum tal-assi ereditarji, tal-istess decujus;*
>
> *3. Tiddikjara illi l-konvenut huwa obbligat jirrifondi l-flejjes hekk approprjati indebitament mill-assi tad-decujus Giovanna sive Jane Vella;*
>
> *4. Tiddikjara illi l-atturi qua werrieta tad-decujus Giovanna sive Jane Vella huma intitolati ghall-terz (1/3) bejniethom ta' dawn l-assi approprjati mill-konvenut mill-assi tad-decujus Giovanna Vella.*
>
> *5. Tillikwida l-ammont hekk approprjat indebitament mill-konvenut fis-somma ta' sebgħa u tmenin elf u ħames mitt ewro (€87,500);*
>
> *6.Tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-atturi is-somma ta' disgħa u għoxrin elf, mija u sebgħa u sittin ewro (€29,167) rappreżentanti terz (1/3) tas-somma likwidata.*
>
> *Bl-ispejjez kontra l-konvenut"*.

6. Il-konsiderazzjonijiet tal-ewwel Qorti kienu prinċipalment is-segwenti:

> *"Il-konvenut kien il-prokuratur ta' Giovanna sive Jane Vella liema prokura kienet tinkludi l-awtorizzazzjoni "to demand and exact or withdraw from any bank [...] any sum of money [...]" . Din il-prokura saret fiż-żmien li sar il-konvenju għall-bejgħ tad-dar fejn kienet tirrisjedi Giovanna Vella.*
>
> *Il-prokura jew il-mandat hu kuntratt li bih persuna tagħti lil persuna oħra s-setgħa li tagħmel xi ħaġa għan-nom tagħha. Il-konvenut bħala l-mandatarju ta' ommu kien marbut bis-setgħat mogħtija lilu u ma seta' jagħmel xejn li joħroġ mil-limiti tal-mandat. Ai termini tal-**Artikolu 1873 (1)** tal-Kapitolu 16 "l-mandatarju hu obbligat jesegwixxi l-mandat sakemm hu jibqa' inkarigat, u fil-każ ta' nuqqas ta' esekuzzjoni jwieġeb*

għad-danni u l-imgħaxijiet.” In oltre l-mandatarju mhux biss iwieġeb għall-għemil doluż, iżda jwieġeb wkoll għal negliġenza fl-esekuzzjoni tal-mandat. Huwa ben saput li l-mandat jispiċċa fost oħrajn bil-mewt tal-mandant jew tal-mandatarju. Fil-każ odjern il-prokura ġiet fi tmiema fil-5 ta' Lulju 2014 mal-mewt tal-mandanti omm il-konvenut u nanna materna tal-atturi.

...

Mill-fatti jidher ċar li l-konvenut irtiera s-somma ta' ħames mitt ewro (€500) tlett ijiem wara l-mewt t'ommu. B'dak li għamel il-konvenut ġiet kostitwita llegalita ta' l-atti fihom infushom li saru fi żmien meta l-prokura, u allura d-dritt tar-rappreżentanza, kienet waqfet.

L-istess raġunament japplika wkoll għall-ammont globali ta' €31,500 li ġew miġbuda mill-konvenut is-Sibt 5 ta' Lulju 2014, il-ġurnata li fiha mietet ommu Jane Vella. Il-Qorti m'hijiex konsapevoli tal-ħin preċiż li fih mietet Jane Vella stante li ma ġiex ippreżentat iċ-ċertifikat komplet tal-mewt tagħha iżda biss l-estratt li jagħti biss l-informazzjoni tal-post u d-data.

Jirriżulta mix-xhieda mressqa li s-Sinjura Vella mietet fin-nofstanhar ta' filgħodu. Mid-dokumentazzjoni ppreżentata mir-rappreżentant tal-bank jidher li l-ewwel ġiet irtirata s-somma ta' €500 mill-ATM, imbagħad fil-ħdax ta' filgħodu (preċiżament fil-11:06) sar it-trasferiment ta' €20,000 mill-kont ta' Jane Vella għal kont ta' Matthew Vella (iben il-konvenut) u fil-ħdax u kwart ta' filgħodu ġiet irtirata is-somma ta' €11,000 fi flus kontanti .

Għalhekk fuq bażi ta' probabilita' dawn l-iżbanek qed jiġu kkonsidrati bħala li saru wara l-mewt ta' Giovanna sive Jane Vella meta allura l-prokura ma kenitx għadha aktar in vigore.

Fi kwalunkwe każ l-iskop tal-prokura ma hux dak li l-prokuratur jagħmel kwalunkwe ħaġa li jfettillu biha iżda għandha l-iskop uniku illi l-prokuratur jaġixxi strettament u unikament fl-interess ta' min tah il-prokura u fit-termini tal-istruzzjonijiet mogħtija. Meta l-prokuratur kien jaf li min tah il-prokura kienet moribonda, li tmur il-bank u titrasferixxi jew tiżbanka ammonti inġenti mill-kontijiet bankarji tal-moribonda jammonta għal abbuż tal-fiduċja sħiħa li dak il-prokuratur ikun irċeva.

Fl-affidavit ta' Kurt Vella u fix-xhieda tal-konvenut jingħad għaxart elef (€10,000) mill-ħdax-il elf u ħames mitt ewro (€11,500) ingħataw lil Kurt Vella li jallega li sellef lil nantu ammont ta' flus. Jgħid li huwa silef lil nanntu matul iż-żmien is-somma ta' €9,200 li fihom kien jinkludi flus li kien sellifiha fis-sena 2010 meta hija kellha bżonn tagħmel l-operazzjoni tal-kattarretti. Fl-affidavit qal li nanntu riedet itih il-flus li huwa kien sellifiha flimkien ma' €800 oħra biex ikun jista' jagħmel intervent bil-laser f'għajnejh u għalhekk Jane Vella allegatament kienet tat struzzjonijiet lil Patrick Vella biex jagħti €10,000 lil ibnu Kurt.

Din l-allegazzjoni m'għandiex mill-verosimili.

Ma ingħatat l-ebda spjegazzjoni kif ġuvni ta' anqas minn 21 sena sellef lil nanntu dik is-somma meta ma nġabet l-ebda prova ta' introjtu li dan it-tifel kellu, la prova ta' flus li huwa seta ġibed mill-kont bankarju tiegħu biex tahom lil nanntu u wisq anqas ma nġabet prova oħra li huwa verament silef lil nanntu dik is-somma. Jirriżulta li ma kienet saret l-ebda kitba bejn Kur Vella u nanntu dwar dan l-allegat self. Għalkemm huwa minnu li l-liġi ma titlobx il-forma miktuba ad validitatem fil-każ ta' mutwu, imma ***biss fil-każ ta' wegħda*** *ta' self u dan skont l-****Artikolu 1233 (1) (b)*** *tal-Kapitolu 16, in-nuqqas ta' kitba titfa fuq min jallega s-self mingħajr kitba piż akbar fejn jirrigwarda l-prova meħtieġa għall-eżistenza tas-self. L-istess jista' jingħad fir-rigward tal-ammonti l-oħra u ċioe' fil-kont ta' Matthew Vella fis-somma ta' €20,000 u lil Mark Vella fis-somma ta' €50,000. Matthew Vella kellu 24 sena meta mietet nanntu u Mark Vella kellu 27 sena.*

Il-konvenut allega li kemm Matthew Vella kif ukoll Mark Vella kienu selfu lil nannithom ammont konsiderevoli, €70,000 b'kollox, sabiex tkun tista' tiffinanzja l-vizzju tal-logħob li hija kellha. Dan qaluh ukoll l-imsemmija ulied il-konvenut fl-affidavits rispettivi tagħhom. Inġabet prova li Jane Vella kienet tiffrekwenta Portomaso Casino. Ingħad li kienet tattendi kuljum f'postijiet varji fil-ħanut bl-isem FairPlay iżda prova ta' dan ma nġabitx.

Il-partijiet ma jaqblux fuq kemm kienet tilgħab Jane Vella, filwaqt li l-atturi jgħidu li kienet tilgħab €20 kull darba li kienet tmur, il-konvenut jgħid li ġieli lagħbet €1,000. Filwaqt li l-attur Christopher Abela xehed li nanntu kienet ħalfet li hija m'għandhiex dejn, il-konvenut jallega li ommu kellha tilja dejn ma' uliedu, kif ukoll xi ftit dejn ma' tal-merċa, miegħu personalment kif ukoll ma' xi ħbieb tagħha li kienu jilgħabu magħha. Rendikont ta' dan id-dejn qatt ma nġabet għajr għal dak allegat minn uliedu.

L-unika prova dokumentarja li din il-Qorti għandha quddiemha hija firma ta' Jane Vella fuq wara ta' karta datata 5 t'Ottubru 2013 b'kitba kaligrafika li tgħid hekk "I the undersigned Mrs. Giovanna Vella [...] owe a total sum of €20,000 (twenty thousand euros) only to my grandson Mr Mark Vella [...] for a loan required for personal reasons. This shall be paid in full on the completion of the sale of my property [...].

Għalkemm ġie sodisfaċentement ippruvat li l-firma hija ta' Jane Vella u dan permezz tal-perizja kaligrafika; il-Qorti tosserva li l-firma ma saritx taħt il-kliem fuq ċitat fejn kien hemm spazzju li ssir firma, iżda saret fuq in-naħa ta' wara tagħha, fejn ma hemm l-ebda kliema ħlief isem u kunjom u n-numru tal-karta ta' l-identita' ta' Jave Vella.

Min kiteb dak il-kliem la hu Jane Vella u lanqas Mark Valla. Mark Vella jallega li dak il-kliem inkiteb minn ħabiba li pero' ma tressqitx biex tixhed.

Ikkunsidrat;

Kif konstatat fis-sentenza ***Perit Ondre Camilleri vs. Leslie Corne****", mogħtija mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fis-27 ta' Ottubru 2000 is-self huwa kuntratt "li bih min jislef javvanza flus lil min issellef, li minn naha tieghu jassumi l-obbligu li jirrestitwihom. Bhal kull kuntratt iehor, kif dejjem jista' jkun wiehed car u specifiku, jista' jkun ukoll dezunt mill-provi cirkostanzjali li ma jhallu l-ebda dubju f'mohh il-gudikant x'kienet il-volonta` kontrattwali tal-partijiet involuti fin-negozju".*

Din il-Qorti tqis li ma tressqux provi sodisfaċenti li jnisslu f'moħħ il-ġudikant dak il-konvinċiment meħtieġ sabeix tiġi aċċettata il-verzjoni mogħtija mill-konvenut u uliedu.

Fil-fehma tal-Qorti l-konvenut aġġixxa b'mod doluż meta għamel it-trasferimenti fil-kont ta' uliedu kif ukoll meta rrtira ammonti konsiderevoli mhux biss fil-jiem li ommu kienet moribonda iżda wkoll wara li mietet.

*Il-konvenut ma ppreżenta l-ebda rendikont dettaljat tad-djun li allegatament ommu għamlet qabel mietet u tal-ħlasijiet li allegatament għamel għaliex skontu huwa qatta kollox. Id-dokumentazzjoni li ingħatat mir-rappreżentant tal-bank m'għandhiex tgħodd bħala rendikont magħmula mill-konvenut! Ai termini tal-***Artikolu 1875** *tal-Kodiċi Ċivili, "l-mandatarju, meta ma jkunx meħlus espressament mill-mandant, għandu jagħti kont lil dan ta' dak kollu li jkun għamel u ta' dak kollu li jkun irċieva bis-saħħa tal-mandat, ukoll jekk dak li jkun irċieva ma kellux jingħata lill-mandant."*

*Fil-każ odjern il-konvenut ma kienx espressament meħlus mill-mandant milli jagħmel rendikont. Konsegwentement il-mandatarju kien obbligat li josserva d-dispożizzjonijiet tal-***Artikolu 389 u 390** *tal-Kapitolu 12 u jaghti kont bid-dokumenti kollha li jiġġustifikawh u li jkun fih id-dettalji imsemmija fl-aħħar ċitat artikolu.*

...

Fin-nuqqas ta' dan ir-rendikont, il-Qorti ma tistax tilqa' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut. Huwa prinċipju bażilari li minn jallega jrid jipprova. Filwaqt li l-atturi irnexxilhom jipprovaw l-allegazzjoni tagħhom li inġibdu 'l fuq minn sebgħa u tmenin elf ewro (€87,000) mill-kont ta' Jane Vella fi żmien ħamest ijiem, il-piż tal-prova dar fuq il-konvenut sabiex jipprova l-allegazzjonijiet tiegħu iżda fil-fehma tal-Qorti l-allegazzjonijiet baqgħu allegazzjonijiet u ma ġewx ppruvati sal-grad rikjest mil-liġi.

Għaldaqstant il-Qorti filwaqt li qed tiċħad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenut qed tillikwida l-ammont misapproprjat mill-konvenut mill-fondi

> *ta' Jane Vella fis-somma ta' sebgħa u tmenin elf u ħames mitt ewro (€87,500) u konsegwentemnet tillikwida l-ammont dovut lir-rikorrenti fis-somma ta' disgħa u għoxrin elf, mija u sebgħa u sittin ewro (€29,167) is-sehem li jmiss lill-atturi mis-somma likwidata".*

7. Il-konvenut appella mis-sentenza b'rikors ippreżentat fit-23 ta' Marzu 2022 fejn talab lil din il-Qorti:

> *"tħassar, tannulla u tirrevoka s-sentenza tal-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet premessi, u tgħaddi sabiex tilqa' l-eċċezzjonijiet imressqa mill-esponenti u konsegwentement tiċħad it-talbiet kollha tal-appellati, bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-istess appellati".*

8. L-atturi wieġbu illi s-sentenza appellata hi ġusta u timmerita konferma u għalhekk l-appell għandu jiġi miċħud bl-ispejjeż kontra l-konvenut.

Konsiderazzjonijiet:

9. L-aggravji tal-appellant huma tlieta. Fl-ewwel lok jilmenta illi l-ewwel Qorti kellha tieħu in konsiderazzjoni n-natura tar-relazzjoni li kellha d-*decujus* miegħu. Fit-tieni lok isostni li l-ewwel Qorti kellha tieħu in konsiderazzjoni li l-mandat ġie tterminat bil-mewt tal-mandanti u finalment jikkontendi li l-ewwel Qorti kellha tnaqqas is-somma ta' €2,000 fir-rigward tal-kont tal-Arms mill-assi tad-*decujus.*

10. Dwar l-ewwel aggravju l-konvenut m'għandux raġun meta jgħid li l-Qorti *'straħet totalment fuq il-konklużjonijiet tar-rikorrenti illi kif jirriżulta*

mix-xhieda u mir-rikorrenti stess ma kinux imorru jżuru lid-decujus ta' spiss'. Hemm provi dokumentarji inkonfutabbli li l-konvenut ġibed 'il fuq minn sebgħa u tmenin elf ewro (€87,000) mill-kont ta' ommu Giovanna Vella bejn it-3 u l-5 ta' Lulju 2014, li jfisser li ġibed flus ukoll fil-ġurnata li mietet Giovanna Vella.

11. Ovvjament il-konvenut ta prova li kellu prokura ġenerali mingħand ommu, prokura li ngħatat fit-3 ta' Frar 2014, ċioe` fiż-żmien meta ffirmat il-konvenju biex tbiegħ sehemha mid-dar ta' residenza. Saret ukoll prokura speċjali fl-1 ta' Lulju 2014[25] favur il-konvenut sabiex ibigħ il-fond fejn kienet tirrisjedi Giovanna Vella taħt il-pattijiet u kondizzjonijiet li kienu saru fil-konvenju tat-13 ta' Frar 2014. L-oneru tal-prova li Giovanna Vella kellha d-dejn man-neputijiet kien fuq il-konvenut. Il-konvenut isostni li dik il-prova saret għaliex, *'jista' jiġi attestat kemm minn Joseph Raymond li huwa eredi universali tad-decujus, minn terzi persuni, kif ukoll mit-tfal'* tiegħu li għamlu żmien twil jgħixu magħha.[26]

12. F'dan ir-rigward:

12.1. Joseph Raymond Vella, ħu l-konvenut, miet fil-mori tal-kawża u għalhekk ma xehedx[27];

[25] Fol. 197 *a tergo*.
[26] Para. 6 tar-rikors tal-appell.
[27] Fol. 144.

12.2. Ulied il-konvenut, Mark Anthony, Matthew u Kurt aħwa Vella xehedu li maż-żmien kienu sellfu diversi ammonti lil nannithom u b'kollox hija kellha ttihom €50,000, €20,000 u €9,200 rispettivament. Pero` rendikont imqar bażiku ta' kif tawha dawk l-ammonti kollha ta' flus, ma tawx. Xehedu li l-flus ingħataw matul is-snin. Pero` wieħed mingħajr ma jrid jistaqsi kif ma ppreżentaw l-ebda *records* li juru meta u kemm tawha. Dan iktar u iktar meta tqis li t-tlieta li huma kkonfermaw li dak l-ammont ma ngħatax fuq darba. Hekk per eżempju Matthew Vella xehed, *"Matul is-snin jien kont sliftha għoxrin elf euro...."*.[28] L-istess xehed Kurt Vella, *"Jien għamilt snin nislifha għax kienet tkun trid tmur tilgħabhom il-casino u ma kienx ikollha flus biex tmur"*.[29]

12.3. Mark Anthony ippreżenta dikjarazzjoni ffirmata minn Giovanna Vella u datata 5 ta' Ottubru 2013 li għandha tagħtih €20,000,[30] u ser tħallsu mal-bejgħ tad-dar. Il-firma tagħha qiegħda fit-tieni faċċata. L-atturi mhumiex jikkontestaw li l-firma hi ta' Giovanna Vella (ara nota ta' sottomissjonijiet tal-atturi a fol. 290) u wisq inqas li saret dik id-dikjarazzjoni. Fl-istess nota ta' sottomissjonijiet l-atturi qalu:

> *"Bl-eċċezzjoni tal-iskrittura dwar s-self ta' €20,000, l-intimat ma wera ebda dokument in sostenn tas-somma rimanenti ta' €67,500, u għalhekk it-teħid ta' din is-somma kien jammonta għall-misapproprijazzjoni ta' flejjes tad-decujus, illum tal-eredi tagħha, fosthom tar-rikorrenti esponenti"*.

[28] Fol. 122.
[29] Fol. 121.
[30] Fol. 120A.

Kliem li jagħtu lil din il-Qorti x'tifhem li f'dak l-istadju tal-kawża kienu qegħdin jikkontestaw is-somma ta' €67,500.

12.4. Mark Anthony Vella ma tax spjegazzjoni konvinċenti dwar kif f'perjodu ta' inqas minn erbgħa u tletin (34) ġimgħa[31] wara dik l-iskrittura, (i) reġa' sellef lil nanntu s-somma ta' €30,000 u f'dak il-każ ma saret l-ebda skrittura; u (ii) hu kellu l-likwidita` biex jagħtiha dawk il-flus kollha fi żmien hekk qasir.[32]

12.5. Ramon Azzopardi, il-persuna li xtrat id-dar, xehed biss[33] li Giovanna Vella kienet stqarret miegħu li kienet ser tbigħ id-dar fejn kienet tgħix għaliex kellha bżonn il-flus. Żied li qaltlu li kellha xi djun, iżda mistoqsi qaltlux x'kien id-dejn wieġeb fin-negattiv. F'dan ir-rigward il-konvenut xehed li ommu kienet ilha bil-ħsieb li tbiegħ id-dar *"..... għax kienet taf li mingaħjr dawk il-flus tal-bejgħ ma setgħetx issostni l-istil ta' ħajja tagħha"*.[34]

12.6. Il-konvenut xehed li ommu kellha ħafna dejn ma' nies u kien għalhekk li biegħet id-dar. Pero` ma ressaqx provi li kien hemm terzi mhux familjari tagħha li kienu kredituri f'ammonti sostanzjali. Li semma

[31] L-aħħar darba li Giovanna Vella marret il-*Casino* kien fis-27 ta' Mejju 2014 (ara fol. 74).
[32] Fol. 172 – 173.
[33] Fol. 133 *et seq.*
[34] Fol. 145.

huma €2,000 arretrati ta' kontijiet ta' dawl u ilma u €500 għand il-*grocer*. Fil-każ tal-*grocer* lanqas riċevuta ma ġiet preżentata. L-arretrati tal-kontijiet ta' dawl u ilma tħallsu mill-persuna li xtrat id-dar skont il-kopja ta' ċekkijiet li hemm fl-atti.

13. Il-konvenut lanqas ta spjegazzjoni dwar x'sar mis-somma ta' €5,000 li ħareġ mill-kont bankarju ta' ommu fl-4 ta' Lulju 2014. Ir-rappreżentant tal-Bank of Valletta p.l.c. xehed li l-flus inħarġu mill-konvenut billi uża l-prokura ġenerali.[35] Imbagħad fil-5 ta' Lulju 2014 inħarġet is-somma ta' €1,000 bl-użu tal-ATM. L-istess il-konvenut ma spjegax x'użu sar minn dawk il-flus dakinhar li mietet ommu.

14. Il-konvenut ma tax spjegazzjoni għaliex fit-3 ta' Lulju 2014 iddepożita sehem ir-rikavat ta' ommu fil-bank (€125,000), biex l-għada għamel *transfer* ta' €50,000 fil-kont ta' ibnu Mark Anthony Vella. Ħlas ta' €100,000 lil Giovanna Vella sar permezz ta' *bank draft* f'isimha maħruġ mill-Bank of Valletta p.l.c. u datat 2 ta' Lulju 2014 (ara kopja a fol. 59) fejn kellha l-kont, u għalhekk il-Qorti ma tarax li kellu jkun hemm problema biex il-ħlas isir dakinhar stess ġaladarba l-konvenut kellu prokura ġenerali, li evidenti l-bank aċċetta. Fil-fatt hu stess qal li l-iskrivana tal-bank tagħtu parir sabiex jiddepożita l-flus fil-kont tiegħu peress li ommu kienet mara anzjana.[36]

---

[35] Fol. 33.
[36] Fol. 144.

15. Il-Qorti lanqas ma sabet spjegazzjoni għalfejn fl-4 ta' Lulju 2014 il-konvenut għamel trasferiment ta' €50,000 fil-kont ta' ibnu Mark Anthony Vella, u kien biss l-għada li għamel trasferiment ta' €20,000 fil-kont ta' Matthew Vella u ġibed €11,000 fi flus kontanti li ta lit-tifel Kurt Vella. Jekk Matthew u Kurt aħwa Vella kienu verament kredituri ta' Giovanna Vella u kien fatt magħruf mill-konvenut, x'aktarx li l-ħlas kollu kien isir fl-istess ġurnata.

16. Hu fatt li l-provi wrew li Giovanna Vella kienet tilgħab fuq bażi regolari (ara f'dan ir-rigward dokument a fol. 74 *et seq* minn fejn jirriżulta li sas-27 ta' Mejju 2014 kienet għadha tmur il-*Casino* ta' Portomaso). Jidher li l-qligħ ta' Giovanna kien mill-pensjonijiet li tirċievi, waħda minnhom mill-Ingilterra. Il-konvenut xehed, *"Dik imissha ħalliet miljun bl-ikbar rispett"*[37] li jagħti lill-Qorti x'tifhem li kellha qligħ diċenti. Saħansitra l-konvenut stess xehed li saret il-prokura ġenerali sabiex ikun jista' jiġbed il-flus għal ommu biex ikollha biex tilgħab. Indikazzjoni oħra li Giovanna Vella kellha l-flus tagħha.[38]

17. Verament li ġie ppruvat li Giovanna Vella kellha l-vizzju tal-logħob u kellha spiża tas-sigaretti għaliex kienet tpejjep ħafna u kienet tiddependi

[37] Fol. 110.
[38] Fol. 111.

miċ-ċekkijiet tal-pensjoni. Iżda m'hemmx provi sodisfaċenti li x'aktarx Giovanna Vella:

(i) kellha dak id-dejn kollu man-neputijiet tagħha Mark Anthony, Matthew u Kurt; u

(ii) inkarigat lill-konvenut sabiex jagħti lil uliedu €81,000 mill-kont bankarju li kellha mal-Bank of Valletta p.l.c.;

18. Il-Qorti ma tistax ma ssemmix ukoll il-verżjoni differenti li ta l-konvenut. Filwaqt li fil-21 ta' Ġunju 2017 qal karti qatt ma saru dwar is-self ma' wliedu,[39] fis-27 ta' Novembru 2019 biddel il-verżjoni u qal li karti kienu saru iżda tqattgħu meta tħallas id-dejn.[40] Apparti l-fatt li kif rajna ibnu Mark Anthony Vella ppreżenta dikjarazzjoni ffirmata minn Giovanna Vella. Inoltre, iż-żewġt itfal l-oħra tal-konvenut qatt ma qalu li kellhom skritturi li juru li nannithom kienet debitriċi tagħhom.

19. Mandant huwa obbligat bil-liġi jagħti rendikont sħiħ[41] tal-amministrazzjoni tiegħu[42]. Kuntrarjament għal dak pretiż mill-konvenut, in-natura tar-relazzjoni li kellu ma' ommu ma jnaqqasx minn dak l-obbligu. Dan aktar u aktar fil-kuntest tal-fatt li l-flus ittieħdu fl-aħħar jumejn ħajja

[39] Fol. 109.
[40] Fol. 257 – 259.
[41] Kif imfisser fl-Artikoli 389 *et seq.* tal-Kodiċi Ċivili.
[42] Art. 1875 tal-Kap. 16.

ta' Giovanna Vella meta evidentement ma kinitx f'sikkitha tant li kienet fuq il-morfina minħabba l-uġiegħ.

20. Permezz tat-tieni aggravju l-konvenut ilmenta illi l-fatt li mandant tista' tkun moribonda mhix elenkata bħala waħda mir-raġunijiet li tittermina l-mandat. Jinsisti li sal-ġurnata tal-mewt ta' ommu Giovanna Vella huwa kellu kull setgħa li jamministra, fost affarijiet oħra, il-kont bankarju tagħha.

21. Hu fatt li Giovanna Vella ffirmat prokura ġenerali u l-fatt li kienet ma tiflaħx ma wassalx għat-terminazzjoni tal-mandat. Pero` l-konvenut stess xehed li dik il-prokura saret:

> *"Biex jekk tkun il-casino jew il-Fairplay u ċċempilli tgħidli Patrick mur iġbidli 1000, mur iġibdli 500, mur iġbidli 700 kont nista', kont nista'. Għalhekk għamilt il-prokura"*.[43]

22. Għalhekk jekk dik hi l-verita`, għalkemm Giovanna Vella ffirmat prokura ġenerali, l-inkarigu lill-konvenut kien partikolari. Il-Qorti lanqas mhi konvinta li mit-3 ta' Lulju 2014 (data tal-bejgħ tal-fond) sad-data tal-mewt tagħha omm il-konvenut tagħtu ordni biex imur u jiġbed il-flus mill-bank u jagħtihom lil uliedu. Hu stess meta xehed ma ta l-ebda dettalji f'dan ir-rigward. Il-Qorti tiddubita wkoll li kienet tagħtu xi ordni f'dak is-

[43] Fol.111.

sens qabel il-pubblikazzjoni tal-kuntratt meta tikkonsidra li fit-3 ta' Lulju 2014 kull m'għamel kien li ddepożita l-ammont fil-kont tagħha u xejn iktar.

23. Finalment il-konvenut jilmenta mill-fatt li sabiex isir il-bejgħ tad-dar fejn kienet tgħix ommu kellu jħallas kont tad-dawl ta' madwar €2,000, kif konfermat minn Ramon Azzopardi. Jgħid li għalhekk dak l-ammont għandu jitnaqqas mill-patrimonju ta' ommu qabel l-istess jinqasam bejn il-werrieta kollha.

24. Minn dokumenti eżebiti a fol. 152 sa 155 jirriżulta li l-pendenzi li kien hemm mal-ARMS Ltd. fuq il-fond residenzjali ta' Giovanna Vella tħallsu permezz ta' żewġ ċekkijiet maħruġa minn Ramon Azzopardi fit-12 ta' Settembru 2014 fis-somma ta' €12.21 u €1,946.66. Mistoqsi dwar il-ħlas ta' dawn il-kontijiet, Ramon Azzopardi qal biss illi '*mort ma' Patrick biex inħallsuh'*[44]. Skont il-konvenut, f'dik l-okkażjoni kien mar sabiex jaqleb il-*meter* minn fuq ommu għal fuq Attard.[45] Iżda l-kont pendenti tħallas minn Attard li ma qalx li l-konvenut ħallsu lura. Jekk il-konvenut mar bil-flus li kien ġibed biex iħallas, ma kienx jagħmel sens li jħallas ix-xerrej permezz ta' ċekkijiet tiegħu.

25. F'kull każ, il-kawża tirreferi għall-misapproprjazzjoni ta' flejjes mill-kont bankarju ta' Giovanna Vella. Jekk il-konvenut ħallas xi flejjes minn

---

[44] Fol. 135.
[45] Fol. 145.

butu wara l-mewt ta' ommu, dik hi materja li dwarha ma saritx rikonvenzjoni.

Għal dawn il-motivi tiċħad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata bl-ispejjeż kollha a kariga tal-konvenut.

Mark Chetcuti Prim Imħallef	Giannino Caruana Demajo Imħallef	Anthony Ellul Imħallef

Deputat Reġistratur
rm